

Tijdelijk door hem verworpen mist Israël dan ook eigenlijk volksbestaan; zoowel toen het omzwierf in de woestijn, als wanneer

zijds toch het hooge gewicht van de beteekende zaak, en aan den anderen kant de groote soberheid van het teeken zelf. Het is hier als met het leggen van den zegen op de gemeente. De woorden zijn zoo weinig; daarenboven algemeen bekend. En evenwel is de handeling van zoo rijke beteekenis. Die tegenstelling wordt gevoeld door hen, die daarbij of iets bijzonders in het gebaar willen brengen, of de gewone formule met een enkel bloemken zoeken op te sieren. Vooral aan het eind. Het wordt dan „de troostvolle gemeenschap;“ een „zij en blijve.“ De voorganger schrikt eenigermate, dat hij zoo schielijk door de woorden heen is; het maakte nog niet dien indruk, welken hij wenscht. Zoo wordt daardoor juist het slot wat verbreed. Toch is die weg niet aanbevelenswaard. Ook bereikt men het doel niet. Veler fout ligt hierin, dat zij de handeling niet sober en ernstig genoeg verrichten. Een oogenblik wachtens totdat alle geschuifel voorbij is, en het dan in eenvoud en met waardigheid soberlijk uitspreken der woorden heeft het best de werking, die terecht verlangd wordt.

Met name in de godsdienstoefeningen wordt door overhaasting veel bedorven. Wie bij het opkomen de apostolische groetenisse brengt, en niet enkele sekonden verlopen laat, aler hij tot eene andere handeling overgaat, neemt den indruk van het eerste, en misschien ook van het tweede, weg. Wordt aan het slot van de predikatie niet een oogenblik, schier zeide ik, tot het verschikken der zielsstemming, gegund, alvorens het nagebed aanvangt, zoo verliest dit van zijn heiligen ernst.

Maar ook bij de bediening van den heiligen Doop wordt door velen gestruikeld. Volgens de liturgie der Kerk wordt bij den heiligen Doop vooraf de beteekenis van het Sacrament door het formulier uiteengezet. Dan wordt gevraagd wat noodig is te weten, opdat het Sacrament niet openbaarlijk ontheiligd worde. Zijn die vragen toestemmend beantwoord, en is zoo de laatste belemmering voor de toediening van het Sacrament opgeheven; mag men verwachten, dat door de tegenwoordigheid der gemeente en het lezen van het formulier de begeerte van ouders en gemeente naar het Sacrament nog is verhoogd, — dan plaatst zich vaak, wel niet onverwacht, maar toch ietwat vreemd, de predikant met zijn persoon en toespraak tusschen de gemeente en het Sacrament. Eene toespraak, die bovendien maar al te vaak met het geheel van het formulier weinig in overeenstemming is, en, in plaats van de beantwoorde vragen te beschouwen als iets dat aan den Doop moet voorafgaan; zonder welke zij niet bediend mag worden; ofschoon niet daarin, maar veelmeer in het voorafgaande de verklaring ligt van het Sacrament; — er veeleer toe bijdraagt om den Doop los te maken van het eerste deel des formuliers, en met die vragen in het nauwste verband te zetten; bij voorkeur met de derde vraag; en zoo voor veler bewustzijn geheel de plechtigheid te vervalschen tot het afleggen van eene openlijke verklaring omtrent de opvoeding, bezegeld door de overigens minder te begrijpen besprenkeling met enkele druppelen waters. Het formulier is zoo bekend, en de handeling zelve van het doopen ook. De toespraak wordt zoo het pikante; bedenkelijk en voor wat daarachter ligt, en voor wat volgen moet. Bepaaldelijk bij de bediening des